

Nota

Kortenberg, Bertem Wijk Den Tomme Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies	2
2.1	<i>Datering en interpretatie onderzoeksterrein .....</i>	<i>2</i>
2.2	<i>Waardering archeologische vindplaatsen .....</i>	<i>2</i>
2.3	<i>Impactbepaling.....</i>	<i>2</i>
2.4	<i>Bepalingen van de maatregelen.....</i>	<i>3</i>
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	3
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	3

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Kortenberg, Bertem Wijk Den Tomme
Ligging	Zone 1 (west): Heerbaan 28, deelgemeente Meerbeek, gemeente Kortenberg, provincie Vlaams-Brabant Zone 2 (oost): Walenpot 19, gemeente Bertem, provincie Vlaams-Brabant
Kadaster	Zone 1 (west): Gemeente Kortenberg, Afdeling 3 Meerbeek, Sectie C, Percelen 224C en 224D Zone 2 (oost): Gemeente Kortenberg, Afdeling 3 Meerbeek, Sectie C, Percelen 295L Gemeente Bertem, Afdeling 1 Bertem, Sectie B, Percelen, 134X7, 134W7, 134Y7, 134Z7, 157A, 157B, 159A, 159B, 160A, 160B
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2025-0153
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (ID27773 ¹) Landschappelijk bodemonderzoek (2025E84) Proefsleuvenonderzoek (2025H55)
Bewaarplaats archief	KBR

Actoren

Auteurs	Mathias Hermans en Toon De Herdt
Betrokken actoren	Toon De Herdt (archeoloog/assistent aardkundige) Mathias Hermans (archeoloog) Ben Vangenechten (archeoloog) Izabel Devriendt (specialist vuursteen)
Betrokken derden	Korneel Thermote (archeoloog/assistent-aardkundige ADEDE bv) David Janssens (aardkundige ADEDE bv)

Plangebied

Oppervlakte plangebied	Zone 1 (west): ca. 5.000 m ² Zone 2 (oost): ca. 1.900 m ²
Kartering gewestplan	Recreatiegebied en landschappelijk waardevol agrarisch gebied

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen², tenzij anders vermeld.

¹ALUWÉ 2023

²GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Het plangebied bevindt zich op zeer heuvelachtig terrein. Door de locatie van de deelzones net langs de rand van de top van de heuvelrug en het eeuwenlange gebruik van de terreinen als akker was hier het effect van erosie zeer groot. Zone 2 (oost) bevindt zich boven in een droogdal en leem van hogerop was er samengespoeld en opgehoogd tot een dik colluviaal pakket tot 2 m. Het onderliggende pleistocene pakket was afgetopt. Het lijkt er dan ook sterk op dat het archeologische vlak hier volledig werd weggespoeld.

In zone 1 bleek het pleistocene dek eveneens zeer dun en in het noorden van het terrein was het zelfs volledig verdwenen. Archeologische resten werden er in de sleuven niet geattesteerd, wat in de eerste plaats verklaard zou kunnen worden door het feit dat het archeologische vlak ook hier volledig weggespoeld werd.

Twee vuursteenvondsten werd in zone 1 aangetroffen. Ze werden gevonden net onder en in de bouwvoor in werkput 2. Gezien de grote impact van erosie op het terrein kunnen de vondsten onmogelijk *in situ* bewaard zijn, wat de interpretatie bemoeilijkt.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Op basis van de waarnemingen tijdens het proefsleuvenonderzoek in de profielen van beide deelgebieden kan geconcludeerd worden dat de verwachting op bewaard archeologisch erfgoed zeer klein tot onbestaand is. Beide terreinen tonen tekenen van sterke erosieprocessen waarbij de pleistocene toplaag weggespoeld is. Ondanks dat er twee vuursteenvondsten werden aangetroffen, kan met hoge waarschijnlijkheid gesteld worden dat een *in situ* vindplaats niet meer bewaard is. Het aantreffen van deze vondsten toont in de eerste plaats aan dat er in de directe omgeving van de Heerbaan in de steentijd menselijke aanwezigheid moet geweest zijn.

2.3 Impactbepaling

De opdrachtgever plant de aanleg van een gescheiden rioolstelsel in de wijk De Tomme dat zowel in Kortenberg als in Bertem ligt. Hiernaast worden ook oplossingen gezocht voor de erosieproblematiek van het omliggende landbouwgebied. Er worden nieuwe DWA-leidingen aangelegd die verbonden worden met een pompstation in de Meerbeeksesteenweg. Er worden ook twee regenwaterbekkens aangelegd, een erosie- en bufferbekken aan de Walenpot en een RWA bufferbekken aan de zuidzijde van De Tomme.

Bij enkele van deze ingrepen is er wel degelijk een mogelijke impact op het archeologisch bodemarchief.

Het betreffen de zones voor grondverbetering (zone 1 west) en het bekken aan de Walenpot (zone 2 oost). Op het terrein voor grondverbetering zal de toplaag worden afgegraven en zal alle grond van de omliggende werken worden gestort. De afgraving betreft ca. 30 cm, met een veiligheidsbuffer van 20 cm komt de impactdiepte op ca. 50 cm te liggen.

Het bekken aan de Walenpot zal met schuine wanden tot op maximaal 3 m diepte worden uitgegraven. Er wordt hier ook een dijk aangelegd waar een betonnen uitstroomconstructie wordt ingelast.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Op basis van de waarnemingen tijdens het proefsleuvenonderzoek van beide deelgebieden kan geconcludeerd worden dat de verwachting op bewaard archeologisch erfgoed zeer klein tot onbestaand is. De terreinen zijn onderhevig geweest aan sterke erosieprocessen dewelke nefaste gevolgen hebben voor de bewaringsomstandigheden van het archeologisch bodemarchief. Ondanks dat er twee vuursteenvondsten werden aangetroffen, kan met hoge waarschijnlijkheid gesteld worden dat een *in situ* vindplaats niet meer bewaard is. Het aantreffen van deze vondsten toont in de eerste plaats aan dat er in de directe omgeving van de Heerbaan in de steentijd menselijke aanwezigheid moet geweest zijn. Het potentieel op kennisvermeerdering is dan ook zeer beperkt tot onbestaand.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er voldoende informatie over de afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek³ is verder vooronderzoek niet aangewezen.

---

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3